

UJ KELET

ZSIDO · POLITIKAI · NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — 850
Félévre — 460
Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lel
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — csk 35.—
Egy szám — 150

1925 szeptember 15 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 213 szám

5685. Elul 26

Indokolatlan optimizmus

Bratianu Vintila pénzügyminiszter ur rendkívül optimista nyilatkozatot tett Románia gazdasági és politikai helyzetéről a „Le Temps” genfi munkatársa előtt. Természetesnek találjuk, hogy egy felelős állásban lévő államférfi a külföld felé kedvezően nyilatkozik országa viszonyairól. Mégis a realitás kedvéért nem engedhetjük el megjegyzések nélkül Bratianu Vintila túlzottan látszó optimizmusát, mellyel a külföld előtt eseteli a valóságban nem egészen helytálló romániai gazdasági és politikai viszonyokat. Egyelőre kénytelenek vagyunk konstatálni például azt, hogy a pénzügyminiszternek Románia rózsás pénzügyi helyzetéről tett nyilatkozatát a mérvadó tőzsdék nem escomptálják a lej árfolyamának emelkedésével, sőt ellenkezőleg, egyedül Románia az az állam, amelynek még ma sincsen szilárd bázisokon nyugvó valutája. A baj minden bizonnyal nem az ország gazdasági adottságaiban van, hanem azokban az irányító erőkből, melyek ezeket a gazdasági adottságokat formálják. S már itt mindjárt a pénzügyi helyzetnél ki kell hangsúlyoznunk azt a tényt, hogy az irracionálisnak látszó valutaingadozás szoros nexusban van az a politikai bizonytalansággal, melyet napról-napra megismétlődő zavargások, antiszemita atrocitások, a kisebbségi és nagyjában a többségi közhangulat nyomottsága tesznek még bizonytalanabbá. A gazdasági és politikai viszonyok kölcsönösen egymazon eredőknek eredményei, élesen ma már nem különböztethetők meg egymástól, legfeljebb fogalmi meghatározásokban térnek el. A gazdasági adottságok határozzák meg a politikai és társadalmi viszonyokat s a politikai viszonyok közvetlen hatással vannak a gazdasági lehetőségekre. Ha ez tétel áll, akkor Bratianu Vintila optimizmusa egészen indokolatlan. Indokolatlan nemcsak nagy általánosságban, hanem részleteiben is. Hiszen még csak alig pár hónapja annak, hogy a gabonában oly gazdag Románia kenyérszegényben szenvedett, hiszen napról-napra jönnek jelentések a közlekedés teljes bizonytalanságáról, a közbiztonság hiányáról, rablóátadásokról, tüzveszkről, katasztrófákról és tüntetésekről, melyek mind, mind egy csomó energia meddő elpusztulását jelentik, egy csomó építő és gazdasági erőnek kihullását a konszolidáció síkjából, melyről Romániában állandóan szó esik, de amelynek a valóságban nyomait is alig látjuk.

Románia ma az az állam, melynek kamatviszonyai Jugoszlávia után legrosszabbak az egész világon, ahol a jogszolgáltatás teljes bizonytalansága miatt még akkor sem helyezkedhetne el a külföldi tőke, hogyha erre alkalma volna, holott ma csakis külföldi tőke segítségével lehetne valódi konszolidációt teremteni. Menjünk egy lépéssel tovább. A pénzügyminiszter ur azt állítja, hogy Romániában nincs munkanélküliség. A munkanélküliség hiányának természetes velejárója az, hogy a munkásság szociális nyugtalanságai — legalább részben — enyhülnek. Ezzel szemben nap nap után olvasunk híreket különböző letartóztatásokról, éhségstrájkokról, melyek bizony nemcsak politikai, hanem lélektani vonatkozásban is súlyos szociális elégedetlenségek velejárói. És tényleg: van munkanélküliség Romániában s ha nincs is olyan nagyarányú, mint a nyugati országokban, ez abban leli magyarázatát, hogy Románia ipari fejlődése a legutóbbi években nemhogy előrelendült volna, hanem éppen a leépítés stádiumában van.

Nézzünk végig a politikai helyzeten. A pénzügyminiszter ur azt mondja, hogy a választásokon majd minden rendeződni fog. A mezőgazdasági kamarai választások eredményei nem igen jogosítják fel Bratianu Vintilat arra, hogy liberális szempontból optimista nyilatkozatokat tegyen. S ha mégis megteszi, akkor minden

bizonytalanságot, aki a hatalom, azé az optimizmus, értsd: akié a hatalom, azé a nép. Ez liberális használatra szánt igazságnak elsőrangú, azonban kérdés, hogy akik ezen igazság könyörtelensége alatt nyögnek, ugyanilyen optimizmussal itélik-e meg a helyzetet. Még egy stereotip megjegyzésre kell rámutatnunk a pénzügyminiszternek, arra, amely az agrártörvény végrehajtásáról szól. Semmi sem áll tőlünk távolabb, mint az agrártörvényt helyteleníteni. Azonban — igen helyesen jegyezte meg Bratianu Vintila — az agrártörvényt főleg Erdélyben hajtották végre, ami annyit jelent, hogy a parasztság földigényeinek kielégítése elsősorban a kisebbségi tulajdonban lévő földekből történt, míg a többségi tulajdonban lévő földekre nem alkalmazták abszolút törvényes szigorral az agrárreform intencióit. Így aztán a gyönyörű szociális törvény, melynél radikálisabbat Európa egyetlen törvényhozása

sem tud felmutatni, a valóságban egy kisebbségellenes politika látszatát nyerte, annál is inkább nyerhette, mert a földnélküli kisebbségi elemeknek csak igen kis hányada kapott részt a kisajátított földekből.

Nagyon helyesen jegyezte meg a pénzügyminiszter ur, hogy Európa békéje nincs reálisan biztosítva. Ezt mi is nagyon jól tudjuk, bár nem hisszük, hogy a reális biztosítékok hiányát mi ugyanazokban az intézkedésekben látjuk, amelyeket Bratianu Vintila olyannyira sürget. Nyilatkoznak szépséghibája főleg az, miszerint elfelejtett rámutatni arra, hogy Románia belső békéjének sincsenek meg azok a reális biztosítékai, amelyek egész Európa békéjéből hiányzanak. A belső nyugtalanság oka pedig elsősorban gazdasági természetű, mint ahogy minden nyugtalanság, amely politikumokban nyilatkozik meg, tulajdonképpen gazdasági okokra vezethető vissza.

Véres antiszemita zendülés egy regáti faluban

Cuza professzor népgyűlése ostromot intéz a katonai kordon ellen. A katonaság fegyverét használta. Egy halott

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szeptember 13-án, vasárnap Cuza professzor öt hívével együtt a román megyei Bacesti községben megjelent és a község határában a szabad ég alatt népgyűlést tartott, melyen a környékbeli falvakról sok paraszt is bejött. Már javában folyt a népgyűlés, amikor autóval a helyszínre érkezett Leculcia tartalékos ezredes, Cristopol tartalékos őrnagy és egy diák, akik Jassiból jöttek.

Nagy ünneplésben részesítették az új vendégeket, akik közül Leculcia ezredes beszédet mondott. Arra buzdította a megjelenteket, hogy törjék át a rendőri és csendőri kordont, hatoljanak be a városba és onnan üzzék ki a zsidókat.

A népgyűlés körül erős készültség volt, ennek ellenére sikerült azt a tüntetőknél átörni és bejutni a városba.

A karhatalom parancsnoka felszólította a tüntetőket, hogy oszoljanak széjjel, de a felszólításnak nem volt foganatja. A parancsnok

erre, hogy a tüntetőket eljessze, a levegőbe sorfűzet rendelt el.

Óriási pánik keletkezett, amit még fokozott az a látvány, hogy a lövés következtében egy paraszt a földön hevert holtan, akit éppen halántékán ért egy rendőrgolyó. Nagy erőfeszítés árán sikerült a tüntetőket eloszlatni és a rendet helyreállítani. A városban erős katonai őrzések cirkáltak egész éjjel.

A bukaresti lapok tudósítói telefonon próbálták a történeteket továbbítani, de a posta minden kapcsolást megtagadott. A lap tudósítók pedig a szomszédvárosokba mentek és onnan közölték lapjaikkal az eseményeket.

Az igazságügyminisztérium táviratilag intézkedett, hogy a népgyűlés jassii vendégeit, akiknek felbujtására történtek a sajnálatos excessusok, tartóztassák le.

Egyelőre csak szűkebb távirati és telefonjelentések számolnak be a helyzetről, azt hiszik azonban, hogy az állapotok sokkal veszélyesebbek.

Goga Octavián nyilatkozik

a mezőgazdasági választásokról, amelyeket a moszkvai jelszavak eredményének tulajdonít

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Goga Octavian, a néppárt illusztris vezére, aki a nyarat Németországban töltötte, a napokban tért vissza külföldről és a jelenlegi aktuális politikai helyzetről a következő nyilatkozatot tette:

— A liberális párt jogos büntetésben részesült a mezőgazdasági választásoknál. Most, uralkodása végén, nem lett volna szabad megkockáztatnia a választást. Nem vette tekintetbe a tömegpszichológia elementáris kitérését és csak a választási eredmények után tért önmagához.

Jorga ígéretei

— A néppártnak meg kellett fizetnie azért a hibájáért, hogy a legteljesebb objektivitással tárgyalt olyan problémát, mely nem volt politikai karakterű, de amelyet ellenfelei az összes meg gondolatlan agitációk szennyével moeskol-tak be.

— Jorga és társai a demagógia harapófogójával tudták csak kihuzni a szavazatokat a választóktól. Szokásuk szerint nekimentek a parasztnak, felébresztvén bennük az összes aljas ösztönöket. Igérték nekik mindent, minden felelősségérzet nélkül — és mivel más ellenakció nem volt, sikerült nekik a felvilágosítatlan tömegben ad hoc többséget szerezni.

— A kérdés elég világos és érthető. Ismét egy tömegmozgalom elkésett hullámai előtt állunk, melyet professzionista színészek idéztek elő. Így volt az a parasztpárt magalakulásának mézesheiteiben, amikor a tömeg az ígéretek halmazától elkábultak. A most lefolyt választásoknál is — a moszkvai szótárból kölcsönvett jelszavak győzedelmeskedtek. Hiába háborodik fel Jorga és hiába ver gyorsabban Maniu szive: ez egy parasztagunya-siker, vagy, ha úgy tetszik, orosz zubbony — győzelem, de semmiesetre sem ered a gyulafehérvári határozatokból.

A vörös ág...

— Az eredmény is hűen bizonyítja, hogy a régi királyságban a nemzeti pártnak nincsen terénuma, mindössze egy kerületben került ki győztesen. És Erdélyben is alig nyolc megyét tudott magának megszerezni és ebben a nyolc megyében van Goldis Aradja is, aki követte ezuttal is a balázsfalvi „matadorokat”. Állítsuk fel a mérleget teljes objektivitással és akkor látni fogjuk, hogy csak a vörös ág hirdetheti a győzelmet.

— Tul Jorga hisztérikus rohamain és tul a Consi-liul Dirigente elnökének sárgalázán, melyet a hatalom iránti vágy okoz neki, létezik még hála istennek rendezett agyu ember és lélek is, akik a népöntudatban gyökereznek. Ezeknek szent szövetsége, amely bizonyára létrejön a kellő pillanatban, a

rendes kerékvágásba fogják sodorni a mi jó tömegeinket, mely felszabadul majd a muló kisértesek alól.

— És van még valaki, a király, akire a gyöngéd Jorga szeret hivatkozni a pályaudvarokon, mintha rendes szerződése volna már a kormány átvételére. Mi nem akarunk nyilatkozni a király intencióit illetően, mert nem engedhetjük meg, hogy a lelkiismeretlen és érdekelt politikusok megváltoztassák a király szerepét. Álom az, amit egyesek híresztelnek, hogy tudillik a korona azon az uton van, hogy közeledjen az ő zavaros vizeikhez.

— Aki ilyen ostobaságokban hisz, eljuthat a mennyországba, de nincesen helye a politika küzdőterén. Legyünk türelmesek és élésítsük nyilainkat, mert a nagy vízsga még hátra van.

Romániában hatvan halottal szemben százra rug az újszülöttek száma

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román állami statisztikai hivatal százötvenezer lej költséggel egy háromszáz oldalra terjedő kimutatást állított össze Románia népesedési viszonyairól. A statisztikából csak ezer példány jelent meg, amelyből ötszázat külföldön, ötszázat pedig belföldön helyeztek el. Ebből az igen érdekes kimutatásból közöljük az alábbi részleteket, amelyek 1875-től 1925-ig Románia népesedési fejlődését tüntetik fel. Eszerint Romániának volt:

1875-ben	4.399.000 lakosa
1885-ben	4.960.000 "
1895-ben	5.635.000 "
1905-ben	6.480.000 "
1915-ben	7.897.000 "
1925-ben	18.200.000 "

A régi Romániában minden kilométerre 1910-ben 50 lakos, 1914-ben 56 lakos és 1915-ben 57 lakos jutott. Az 1923. évi kimutatás szerint a következő városoknak van százezernél több lakosa: Bukarest, Kisenev, Jasi, Cernauti, Temesvár, Kolozsvár és Nagyvárad. 70.000—90.000 lakossal rendelkeznek: Arad, Braila, Galac és Ploesti. Ha azonban e városok gazdasági helyzetét figyelembe vesszük, valószínűnek látszik, hogy három-négy éven belül a lakosság ezekben a városokban is meg fogja haladni a százezret.

A születési és halálozási arányszámok 1919 és 1923 között így alakultak:

Született:	1919-ben	365.000
"	1920-ban	539.000
"	1921-ben	620.000
"	1922-ben	613.000
"	1923-ban	608.000

A születések száma tehát állandóan növekedett és a maximumot 1922-ben érte el.

A halálozások száma az 1919 és 1923 közötti időben meghaladta a 2 milliót.

Meghalt:	1919-ben	327.000
"	1920-ban	414.000
"	1921-ben	372.000
"	1922-ben	376.000
"	1923-ban	372.000

Kitűnik tehát, hogy Románia népessége állandóan növekszik és hogy hatvan halottal szemben a születések száma százra rug. Az újszülöttek felekezetre nézve 1923-ban így alakultak:

Görögkeletiek:	városokban	48.390,	falvakban	418.350,
katolikusok:	városokban	9.846,	falvakban	71.957,
protestánsok:	városokban	5.240,	falvakban	28.611,
zsidók:	városokban	11.784,	falvakban	6.256,
más vallásúak:	városokban	1.478,	falvakban	1.523.

Eszerint 1923-ban 17 ezer zsidó, 60 ezer katolikus, 34 ezer protestáns, 8 ezer mohamedán és több, mint félmillió görögkeleti vallású gyermek született.

A házasságok felekezetenként ugyancsak 1923-ban így alakultak:

görögkeletiek	245.538,
görögkatolikusok	25.385,
római katolikusok	21.729,
protestánsok	20.003,
zsidók	12.624,
mohamedánok	2.850,
örmények	214,
más vallásúak	881.

Házasodtak tehát 1923-ban összesen 330.314-en.

Leszállítják a gabona kiviteli illetékét

Bukarest, szeptember 14. Bratianu Vini pénzügyminiszter ma nyilatkozatot adott, amelyben kijelenti, hogy hazajövele utáni első ténylegese lesz a gabona kiviteli illetékének leszállítása. Ezt azért tartja szükségesnek, mert külföldi tartózkodása alatt meggyőződött arról, hogy a magyar és jugoszláv gabona óriási konkurrenciát okoz a romániai gabonának. Az illetékek csökkentése, amely már a közeli napokban meg fog történni, olyan méretű lesz, hogy ezáltal biztosítva legyen a román gabona külföldi versenyképessége.

Az európai békepolitika új irányai

Franciaország feláldozza keleti szövetségeseit a garanciaszerződésnek. Csehszlovák terv keleteurópai államblokkról

(Bécs, szeptember 14. Az Uj Kelet munkatársától.) A békepolitika új szárnyait ma Anglia diktálja. Tavaly ilyenkor is Anglia diktálta, de akkor Macdonald Angliája, holott ma az, amelyen Baldwin és hatalmas konzervatív többsége uralkodik. Macdonald pacifizmusát a genfi jegyzőkönyv jellemzi, Baldwinét a garanciaszerződés. Az imperialista konzervatív uralom ezeregy okból s nem utolsó sorban párttaktikából elszakította magát a genfi békepolitikától, felborította és eltemette a jobb sorsra érdemes jegyzőkönyvet s programjához hűen a jól bevált konzervatív módszer újraalkalmazását prédikálta: a szorosabb szövetséget az egyes államesoportok között. Hogy ez a régi rendszerhez vezet vissza s végeredményében a régi konfliktusos Európához, amelynek két, esetleg három hatalmi csoportja verekszik az elsőbbségért, ezzel Anglia nem látszik törődni, az ő főlényes szigethelyzete még mindig lehetővé tette, hogy a kontinens önmarcangolásait páholyból nézze, vagy ha beleszól a döntő pillanatban, azért tegye, hogy a maga jól felismert érdekeit védje s a két verekedő között ő legyen a harmadik.

Kezd ugyan a világstruktúra erősen megváltozni, a brit szigetország a repülőgép rohamos fejlődése óta nem az az izolált és megközelíthetetlen föld, ami volt Nelsonig és ami főként Nelson óta, hogy a vizeken szinte korlátlanul Anglia uralkodott. De ezt az új helyzetet a konzervatív politika döntőmód elnézte s ha tudja is, mintha a tudata alá szoritán.

Az új garanciaszerződést Baldwin külügyi pandurja, Chamberlain akarta. Franciaország még nem akarta, hiszen amikor Chamberlain sugalmazására a német külpolitika megtette a garanciaajánlatot, még Herriot kormányozta Franciaországot és épp Herriot volt az, aki Macdonaldal és Benessel a genfi jegyzőkönyvet megszővegezte s a jegyzőkönyv a Népszövetséget akarta megtenni a béke egyetlen megdönthetetlen autoritásának. Amikor megfogalmazták a támadás alapelveit: „támadó az, aki nem veti alá magát a népszövetségi döntőbíró-ság határozatának”, — még azt hitték, ezzel a mondattal alapozták meg a nemzetközi világszerv fórum voltát s mint lelkes idealisták, már előre örültek a kései eredménynek, az Európai Egyesült-Államoknak, amely a genfi világszerv tarsolyában a legigéretesebb program.

A pacifizmus ma Európában nem idealizmus, ha az volna, nem lehetne bizni benne. A békeakarát belátása szigorú kényszerűség. Ha a gazdasági nyavalyában vergődő Európa nem dobja le magát a minden divatok legdrágább viseletét, a mondurt, ha nem hagyja abba az improduktív fegyverkezést és nem fog össze: a zédítően kapzsi Amerikába és az ébredező monstruózus Azsia malomkövei közé kerül és pelyvává morzsolódik. A félelem réme és a hadikiadások valósága egy-két évtized alatt felülri Európát, még akkor is, ha nem lesz közben háború. A nyomorúsággal s az alémerülés ellen küzdő Európa nem engedheti meg magának nemcsak a háború, de a fegyveres béke fényűzését sem s ezért józan és reális politika ma a pacifizmus, amely leszereléssel s nagy felszabadulással végződik, felszabadulással a költségvetések legijesztőbb tételei terén és az idegállapot szakadatlan rettegési érzetei alól.

Franciaország szeretne nem-félni Németországtól, de úgy, hogy ehez ne kelljen több, mint félmillió békekatonát fegyverben tartania. Franciaország szeretne nem háboruszkodni, hiszen látja, hogy egy kis guerilla-hadjáratra lenn Afrikában évek, elmúlt és eljövendő évek szerzését költi rá. Franciaország nagyon fél Németországtól és ez érthető, a nagy háborúban Németországot agyonütni nem tudta s ez a Németország az utolsó hat évben, mialatt

Franciaország csaknem félmillió emberrel újra szegényebb lett, kerek négy millióval szaporodott: ötvenkilenc és félmillió lakossága felszókott tizenkilenc május óta hatvanhárom és félmillióra. A leszerelésre kényszerített Németországnak még egy nagy előnye van Franciaország felett, nem kell költségvetésének csaknem nagyobbik felét fegyverre költenie s bár a jóvátételi tételek még a Dawes-szerződés könynyítései óta is hatalmas elfizetnivalót jelentenek, idővel Németország jelentéktelen hadikiadásai révén is erőteljesen Franciaország elé rugthat.

Az új garancia-tervet ép ezért, ha az első napokban gyanus szemmel nézegette is, később nagy örömmel fogadta. Arról van itt szó, hogy Németország garantálja azokat a határokat, amiket a versaillesi szerződés Franciaország és Belgium felé amugyis garantált már. Jellemző a francia félelemre: a békeszerződés már nem elég biztosíték, Franciaországnak külön garancia is kell. De a látszat felületés, a tény maga az, hogy Németország ezzel a szerződéssel valósággal szövetségi viszonyba lép a francia-belga angol alliansszal s ez az új szövetség sokat megér a franciáknak. Azt is többek között, hogy a versaillesi szerződésnek a keleti határookra vonatkozó klauzuláit egy kicsit tágabbra eresse. No igen: „a keleti határookra Németország szabad kezet követel — és a politikában nincs sok szentimentalizmus — úgy látszik meg is kapja. Nem háborút akarnak, mondják a németek, mi tárgyalni akarunk keleti szomszédainkkal, főként Lengyelországgal, de Csehszlovákiával is, az új határookra vonatkozólag.

Franciaország egy ideig még védte „hevesen és konokul” keleti szövetségeseit az angol-német álláspont ellen, de hogy milyen véres gondot okozott ez neki, mutatja a tény, hogy a london párisi tanácskozások a legnagyobb titokban folytak s a titkolózás a legzártajtsabb épp a keleti szövetségesek felé volt, akiket meg se hívtak. Ez a komoly tény most új irányok felé sodorja a keleti államok politikáját. Itt Csehszlovákiában Benes a macdonald-herriotti pacifizmus mellé kötötte le magát. Egy kicsit tulságosan is. Benes valahogy bizik a jegyzőkönyvben, amely részben az ő műve is, hiszi, hogy fel fog támadni s bár a genfi utópia mellé nem mulasztotta el a kisanantant pántjait is foldozgatni, egyebet, legalább látszólag nem csinált a garancia-valóság kivédésére. Kicsit feltűnő, hogy most sem ő szólalt meg, hanem egy másik miniszter, Hodzsa Milán, aki valósággal bejelenti az új külpolitikai irányt. „Európa északi és keleti kis- és középpálmait — mondja Hodzsa — egyetlen egységbe kell összefogni, hogy ez az egység, amely minden garancia-paktumnál hatásosabb, Németországot is békebarát politikára kényszerítse. A legnagyobb veszedelem a gyengeség és nekünk meg kell mutatni, hogy erősek vagyunk.” Hogy a gyakorlatban hogy válik valóság Hodzsa keleteurópai blokkjából, az ma még többszörösen titok. Egyelőre Csehszlovákia választások előtt áll és egyelőre a külügyek élén Benes áll és Hodzsa csak a földművelési tárcaát vezeti. Ha nem a választás, tehát a külpolitika diktálna pillanatnyilag Csehszlovákia cselekedeteit, azt lehetne hinni, Hodzsa nagy külpolitikai beszéde már a második csehszlovák külügyminiszter kísérleti ballonja észak és kelet államai felé. De a választásokig mindössze két hónap van. Azt körülbelül előrelátni, hogy a keleti államok új politikája szoros államszövetség felé tendál s ha ez az államszövetség az lesz, amit Hodzsa akar, gazdasági és kulturális, valahogy ilyen uton is eljuthat Európa az Egyesült Államok felé.

Kaczér Illés

A szerző a...
velője. Három é...
amelyet különbö...
lapokban, folyó...
háboruban fellár...
mus arra indító...
lehetőleg tárgyi...
arra, hogy párt...
hogy a könyv n...

A testes kö...
talános helyzeté...
zsidóság minden...
jesítette kötele...
zsidó, Ausztria M...
fegyverben. A r...
den hatodik zs...
ez, amely telje...
teljesített hadk...
ben a szerző sz...
államban a zsi...
vett részt a...
percentuálisan

A Kelet zs...
színekkel mutat...
kellett szenvedn...
kellett nélkülöz...
voltak kénytelen...
azonban a hábor...
fokozódtak. Akk...
és a zsidóüldözé...
voltak, amilyen...
emlékezni. Ami...
szlávoknál felkor...
és mindenütt a...
kicsi azoknak a...
dagódtak, azokh...
a háború és a k...
elpusztultak. A...
ban, a zsidóság...
vizmus súlyoszte...
országokban nyil...
tással, numerusz...
régii pozíciójából...
a lehetőségét elő...
vényesülést kere...

Ebben a söt...
fénylő pont a...
zsidóság számár...
Azonban a dekl...
valót hagy hátr...
kodtak a deklará...
a deklaráció ed...
szorítását jelent...
tetett a gondola...
lassanként zsid...
ezt azzal ind...
szerint a zsidó...
olyan tény, am...
nagyobb akadál...
egységek. Sz...
gondolkodás, v...
ségek szerint...
rációja mellett...
jiddis népnyel...
akik a vendégl...
Vannak polgár...
doxok, akik m...
keresik az ügy...
racionális e...
a palesztinai z...
kivánatos temp...
a palesztinai f...
felel meg a B...

Kreppel kö...
tagoltságát...
Beszarabiában...
munkával fog...
zsidó paraszt...
rékosságát...
A keleti zsid...
azonfelül sok...
kát végző emb...
nyokban való...
körülményre...
93 Nobel díj...
nak adtak.

Szerző kit...
az antiszemiti...

ipariskolának adtak nyilvánossági jogot és e hónap folyamán a többi is megkapja e jogait. A zsidó hitközségek szervezkedésére vonatkozó megállapodásokat a közbejött parlamenti szünetek miatt nem lehetett végrehajtani, azonban az erre vonatkozó előkészületek megtörténtek és a közeli hetekben ezt az ügyet el is elintézik. A miniszter végül kijelentette, hogy a kormány az összes, a paktumban foglalt ígéreteket lojálisan teljesíteni fogja.

Grabszky miniszterelnök, akit dr. Reich szintén felkeresett, a legteljesebb határozottsággal jelentette ki, hogy mindazok a hírek, amelyek azt állítják, hogy a kormány nem fogja teljesíteni ígéreteit, **alaptalanok és hamisak.** A kormány igenis törekedni fog az összes kötelezettségei megtartására. Ezután arra kérte a zsidó képviselőt, hogy egy

rövid memorandumban foglalja össze azon pontokat, amelyekre a kormány eddig figyelmen kívül hagyott.

Több oldalról — mondotta a miniszterelnök dr. Reichnak — szemrehányást tesznek a lengyel-zsidó egyezés ellen és azt kérdezik, vajjon az amerikai zsidóktól mit kaptunk mi ezekért. **Indokolatlannak és helytelennek tartom ezt a kérdést.**

A miniszterelnök ezután kiemelte a zsidók lojális magatartását a lengyel külügyminiszter amerikai utja alkalmából.

Az igazságügyminiszterrel való beszélgetése során dr. Reich rátért a nemrégiben befejezett Kornhaber-féle lemergi perre és érintette az októberben tárgyalásra kerülő Steiger-per is.

Dr. Reich a zsidó sejm-klub konferenciájának jelentést tett a miniszterekkel való tanácskozásairól, amit a klub tudomásul vett.

Egynapos szünet után újból fellángol a pleasa-moreni-i petróleumtűz

A kár eddig meghaladja a másfélmilliárd lejt

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt egy Bukarestből keltezett rövid távirat arról számolt be, hogy a több mint másfél hónap óta tartó Pleasa Moreni szondatűz sikerült eloltani. Szombaton délelőtt ugyanis elkészültek a hatalmas méretű haranggal, amellyel a szondatűz el akarták fojtani. Ez a kísérlet nem elsősorban történt, de eddig a tűz elfojtására készült harangok a nagy izzásban mind elolvadtak. Éppen ezért most olyan anyagból készítették el, amely alkalmasnak bizonyult a hőfok ellenállására, amiből arra következtettek, hogy a szonda nyílásának teljes lefödésével sikerülni fog a tűz elfojtani.

Szombaton délelőtt rendkívül nagy megfeszítésben sikerült is a harangot ráilleszteni a szonda-nyílásra, miáltal a feltörő gázokat egyidőre visszaszorították. A harangot ma délelőttig abban a helyzetben hagyták és amikor elmozdították, ugylátszott, hogy valóban sikerült a tűz elfojtani. Ez a hiedelem azonban korainak bizonyult, mert rövid idő után még nagyobb, még hatalmasabb tömegben törtek fel a gázok a föld mélyéből. A lángok most olyan széles oszlopokban törnek fel, hogy az egész Prahova-völgyét bevilágítják. Szakértők becslése szerint a szondaégés eddigi kára meghaladja a másfélmilliárd lejt.

A berlini Ku-Klux-Klan esküformája

Ez év februárjában alakították a titkos szervezetet

(Berlin, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Ku-Klux-Klan titkos szervezetének kinyomozását a berlini rendőrség szorgalmasan folytatja. A letartóztatott amerikaiakról kiderült, hogy nem lelkészek, hanem a német-amerikai Ku Klux-Klan küldöttei.

A rendőrség megtalálta a titkos szervezet-hez tartozók eskümentáját is. Az esküttevő a kampókeresztes zászlóra tette a kezét és mindenekelőtt arra esküdött, hogy a rend létét nem árulja el sem atyjának, sem anyjának, sem feleségének, sem barátjának. Ellenben felveszi a harcot az ellenség ellen. **Az ellenség pedig a zsidó és mindazok, akik segítik: Franciaország, Lengyelország, a sárga faj, a szerencsének és az összes színes népek.** Aki árulást követ el, annak össze kell törni minden csontját és tetemét vadak prédájává kell kitenni.

Megállapították, hogy a titkos szövetséget 1925 február 21-én alapították Berlinben. A

rendnek öt fokozata volt, a legfelsőbb fokozathoz, amelyet **Asgard**, az ógermán istenek hajléka után neveztek el, csak egy **Strohschein** nevű prédikátor, annak fia és egy **Grey** nevű diák tartottak. Ezek magukat a legfelsőbb kormányzó és ellenőrző hatalomnak nevezték. A negyedik fokozat volt a **Walhall**, amelynek mindössze tizennégy tagja volt. **Elmőke Brand** völksich képviselőjelölt, a berlini **Siemens-művek** vezetője. Ő önmagát **Wotan**-nak nevezte. A tagok között — mint már jeleztük — számosan hozzátartoztak a különböző völksich terroralukulatokhoz. **Greyn**ek sikerült külföldre menekülnie. **Strohschein** és fia amerikai állampolgárok, akik éppen azon fáradoztak, hogy Sziléziában alapítsák meg a rend fiókját.

Az amerikai Ku-Klux-Klan élénken cáfolja, mintha a leleplezett német szervezettel összeköttetésben állott volna.

Egy sportmérkőzés kulisszái mögül

A Haggibbor—Victoria mérkőzés epilógusa

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután két órákor már jelentékeny számú közönség várta és leste izgalommal a Haggibbor—Victoria bajnoki futballmérkőzés megkezdését. A két csapat megjelenik a pályán, a mérkőzésvezető bíró is kéznél van, de a játék megkezdése még késik.

A közönség természetesen nem sejtja a késés okát. Akiknek azonban alkalmuk van a kulisszák mögé is bepillantani, azok tudják, hogy a legfőbb kolozsvári sportszerv az elmúlt héten bizonyos díjhátralék be nem fizetése miatt a küzdőni készülő két rivális játékjogát felfüggesztette és míg a Victoria vezetői az adósság kiegyenlítéséről szóló nyugta boldog tulajdonosai már, addig a Haggibbor vezetője még késik az ezt igazoló irással.

A Haggibbor vezetőinek idegfeszítő nyugtalan-sága mellett öt percet halad az óra mutatója kettő után. A bíró már kettőkor jelt adott a mérkőzés megkezdésére és ha a nyugta a szabályokban engedélyezett 10 percen belül meg nem érkezik, úgy a Haggibbor nem játszhatik és a Victoria válik a mérkőzés megnyerését jelentő két pont birtokosává. Már csak két perc van hátra, az izgalom fokról-fokra fokozódik és a Viktoria egyik vezetője figyelmezteti a delegált bírót arra, hogy a szabályokban előírt várakozási idő immár csaknem letelt. Végre ama bizonyos Scherlock Holmesekből ismert utolsó másodpercekben a Haggibbor-druckerek nagy megkönnyebbülésére a nyugtát kezében lobogtatva megérkezik a Haggibbor ismert nehézsúlyú intézője. A játék kezdetét veszi. (Ennek eredményéről lapunk más helyén számolunk be.)

Ami ezenkívül eme események háta mögött lejátszódott, azt egy három egyesület intézője által aláírt **feljelentésbe foglalt jegyzőkönyv** mondja el. Az történt ugyanis, hogy míg a Haggibbor adósságát a Comitetul Regional pénztárosánál volt kénytelen kifizetni, addig a Victoriától a jelenlévő szövetségi funkcionárius egy a **sporttelep** pénztárosától, **Negrutiu Mihail**-tól (Victoria) kiállított és aláírt elismervényt fogadott el, amely arról tanuskodott, hogy a Victoria a **sporttelep** pénztáránál lefizette adósságát. Ennek alapján ezután a Comitetul Regional pénztárosa a délután folyamán a sporttelep pénztárától a 2600 lejt kitevő összeget felvette.

Este azonban, midőn a végleges leszámolásra került volna sor, kiderült, hogy az **eladott jegyek befolyt árából éppen oly nagy összeg hiányzott, mint amennyit a Victoria nyugtázott adóssága kitesz.** Alapos tehát az a gyanu, hogy a Victoria részéről az **adósság kifizetése nem történt meg**, és így a tegnap mérkőző egyesületeket a konstátált hiány következtében anyagi károsodás is érte. Az egyesületek vezetői a helyszínen jegyzőkönyvet vettek fel a történetekről és **feljelentették a sporttelep nyugtát kiállító pénztárosát.**

Amennyiben az előreláthatóan szigorú és objektív vizsgálat ténylegesen megállapítja azt, hogy a kifizetés nem történt meg és a kiállított nyugta hamisítvány volt, úgy a Victoriának a szabályok értelmében nem volt joga játszani és így az egyébként eldöntetlenül végződött mérkőzés két pontját a Haggibbor javára fogja a futbalosztály elkönyvelni.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes ordei és bánági zsidó ság napliapja
 Szerkesztők: **Giszkalay János** és **dr. Marion Ernő**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Marton Ernő**
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lejt, negyedévre 240 lejt, félévre 460 lejt, egész évre 850 lejt.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

A jeruzsálemi egyetemről

(Basel, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jeruzsálemi héber egyetem **judaitikus intézetének** igazgatótanácsa — amint ezt az Uj Kelet már jelezte — e hónap első napjaiban ülésezett Baselen. A tanácskozások kielégítő eredménnyel fejeződtek be és az intézmény felvirágoztatása szempontjából jelentős haladást hoztak.

A judaistikus intézet jellegéről **elvileg** kimondották, hogy ennek főként tudományos kutatást elősegítő intézménynek kell maradnia, ahol a tudósok és tanítványok legjobbjai **közös tudományos munkának szentelik idejüket.** Főfeladata az intézetnek, hogy a tanítványokat a kutatás módszereibe bevezesse és hogy tudósokká képezze ki őket. E feladat mellett nincs nagy jelentősége annak, hogy nagyobb hallgató közönség előtt felolvasások tartassanak. A docensek számára alkalmat kell adni arra, hogy előkészüljenek és kiadhatassák értékes tudományos kutatásaik eredményét és ezért **nem kell rájuk kényszeríteni a tanítás munkáját.** Az értekezleten elhatározták, hogy az igazgatótanács tagjai legjobb erejük és belátásuk szerint nézzenek körül megfelelő tudományos erők után és lehetőleg szerezzék meg őket az egyetemi intézet számára.

Két bizottságot választottak a **héber nyelv-tudományi és a bibliai tudományok szekciói** számára. E bizottságok fogják kidolgozni a legfontosabb két zsidó tudományág tantervét. A zsidó jogtudományok kutatása céljára szintén egy bizottságot delegálnak. A hallgatóktól elvárják, hogy érettségi bizonyítvánnyal jelentkeznek és hogy megfelelő héber felkészültségük lesz. A tudományos haladásról bőségesen gondoskodtak és már néhány ösztöndíjat is kilátásba helyeztek.

A jövő tanévre, mint ismeretes, meghívtak több tudóst, azonban az ezekkel való tárgyalásokat még nem zárták le. **Dr. Klein** és **Epstein** professzorok már véglegesítve vannak, **Josef Klausner**, a híres irodalomtörténész, a XIX. és XX. század ujhéber irodalmáról fog előadni. Előadások megtartására megbízatást kaptak: **M. Segall** oxfordi professzor, **Davidsohn** newyorki professzor, továbbá **Assaf** és **Scholem** jeruzsálemi tudósok.

Nagy ünnepek lesznek a király hatvanadik születésnapján. Bukarestből jelentik: Október második felében lesz a király hatvanadik születésnapjának fényes megünneplése. A postavezérgazgatóság erre az alkalomra külön bélyegeket fog kiadni. Az ünnepek előkészítésével **Vaitoianu** miniszterelnökhelyettes foglalkozik. Az ünnepeket külön törvény fogja szabályozni, melyet a parlament megnyitása után a törvénytestület mindkét háza azonnal elfogad. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy az ünnepek alatt komoly politikai események fognak lezajlani.

A brassói Barisszia körzetébe tartozó cionista ifjusági csoportok konferenciája. Brassóból jelentik: Az Aviva és Barisszia cionista ifjusági szövetségek brassói körzete folyó hó 12-én körzeti konferenciát tartott. Megjelentek a konferencián a körzethez tartozó összes Avivák és Barissziák, valamint a brassói hitközségek Zs. N. Sz. helyi csoportja, az Ivria Sportklub és a sómérscapatok képviselői.

A konferencián a kormány tizedekései elrályi családok A körzeti kö az országos k kítását és au igen értékes végül köszön Chaimnak H vák és Baris konferenciát nek keretén fennállásának

— **Öngy birtokát.** Be mányban lév ideig Schult afölött való kormány birt osének tulaj totta, föbelőt azelőtt a birt lyet annakide ros állam az résztvett egy kormány mos hogy a birtok volt és a bék birtokokat ká tani. Az öngy jai pert indít mert a bék csak azokra a lyek a bék kincstári bir amelyek már g

— **Benicz ved.** Budape fogházban ide A tábla szerd

— **Oltás vadást.** Bécs tásnak hátgeri sáról a bécsi tek. A bécsi nek meg a vá az ottani kór tek el. Huszo a hátgerincso folyásolta. Visz ben semmiféle Tizenkilenc kimutatni, ez olyan feltűn egészen elmult képességét ny nan született teg, akinek kö nagyon bizony után azonnal lett, táncolni javulása állanc ben, még ott mutathatók k használ. Ezek mutatnak, h sikertelenségei oltással nagy lannak hitt h

— **Egy va lingért.** Lond várius egy ny álló kollekción lingért. A kép találta, ami d A kép renová sarokban a ná Ennek a képi National Gallé

— **Trebit** Berlinből jele Kapp puccs egy országi szárm hódosnak is tudvalevőleg A kán egyház pa boru alatt több hogy Angliából nan váltóhami fegyháza itélte különféle bünc Prágában, Rón ult egy ideig, és legutóbb Ki

A konferencia mindenekelőtt tiltakozását fejezte ki a kormánynak az ifjuság ellen irányuló intézkedései ellen. Táviratilag üdvözölték a királyi családot, valamint Weizmann Chaimot. A körzeti konferencia szükségesnek mondta ki az országos cionista ifjusági föderáció megalakítását és annak gyakorlati megvalósítása felől igen értékes határozatokat hozott. A konferencia végül köszöntő táviratot küldött dr. Weissburg Chaimnak Haifában. Délután a megjelent Avivák és Barissziánusok kirándulást rendeztek. A konferenciát egy fesztkömmerz fejezte be, amelynek keretén belül ünnepelte a brassói Barisszia fennállásának két éves jubileumát.

— **Öngyilkos lett, mert kisajátították a birtokát.** Berlinből jelentik: A Posen tartományban lévő Stralkowe helységben élt hosszú ideig Schultz földbirtokos. Tegnap Schultz afölött való kétségbeesésében, hogy a lengyel kormány birtokát, amely visszamenőleg több ösének tulajdonában volt, egyszerűen kisajátította, fobelötte magát. Körülbelül száz évvel azelőtt a birtok egy lengyel családé volt, amelyet annakidején a lengyel birtokostól a porosz állam azért kobozott el, mert a földesur résztvett egy felkelésben. Amikor a lengyel kormány most kisajátította a földet, azzal érvelt, hogy a birtok egykor porosz államtulajdon volt és a békeszerződések értelmében az ilyen birtokokat kártalanítás nélkül lehetett kisajátítani. Az öngyilkos földbirtokos hátramaradtjai pert indítottak a lengyel kormány ellen, mert a békeszerződés idevonatkozó pontjai csak azokra a birtokokra értelmezendők, amelyek a békeszerződés életbeléptekor voltak kincstári birtokok, nem pedig olyanokra, amelyek már generációk óta magánkézben voltak.

— **Beniczky idegkimerültségben szenved.** Budapestről jelentik: Beniczky Ödön a fogházban idegkimerültségben megbetegedett. A tábla szerdán dönt szabadonengedéséről.

— **Oltással gyógyítják a hátgerincsorvadást.** Bécsből jelentik: A maláriaellenes oltásnak hátgerincsorvadás ellen való alkalmazásáról a bécsi klinikákon már régen kísérleteztek. A bécsi kísérletek nem mindenben feleltek meg a várakozásoknak, azonban Essenben az ottani kórházban feltűnő eredményeket értek el. Huszonhárom eset közül négy esetben a hátgerincsorvadás tüneteit a kezelés nem befolyásolta. Viszont az oltás a tabeszes emberekben semmiféle káros hatást sem idézett elő. Tizenkilenc esetben azonban javulást lehetett kimutatni, ezek közül hat esetben a javulás olyan feltűnő volt, hogy a súlyos tünetek egészen elmúltak és a beteg nemcsak munkaképességét nyerte vissza, hanem szinte „ujjonnan születettnek” érezte magát. Az egyik beteg, akinek közérzése mindig rossz volt és aki nagyon bizonytalanul állott a lábán, az oltás után azonnal javult, tartása és járása biztos lett, *táncolni is képes*, óráig tud elállni és javulása állandóan tart. Az oltás minden esetben, még ott is, ahol nagyobb javulások nem mutathatók ki, a közérzésnek minden esetben használ. Ezek a szenzációs eredmények arra mutatnak, hogy a tabeszes kezelésnek eddigi sikertelenségei már a múltba tartoznak és az oltással nagy haladás történik a gyógyíthatatlannak hitt hátgerinc-sorvadás gyógyulása felé.

— **Egy valódi Rubens — tizenöt shillingért.** Londonból jelentik: Egy itteni antikvárius egy nyilvános árverésen tizenkét képből álló kollekciót vásárolt, összesen tizenöt shillingért. A képek között Rubens egy festményét találta, ami d'Arundel gróf portréját ábrázolja. A kép renoválása közben fölfedezték az egyik sarokban a nagy mester iniciáléját: P. P. R. Ennek a képnek egy másolata lóg a londoni National Galleryben.

— **Trebts-Lincoln amnesztiát kapott.** Berlinből jelentik: Hindenburg amnesztiája a Kapp puccs egyik hírhedt résztvevőjének, a magyarországi származású Trebts-Lincoln nemzetközi szélhámósnak is kegyelmet adott. Trebts-Lincoln hámósok is kegyelmet adott. Trebts-Lincoln tudvalevőleg Angliában kikeresztelkedett, az anglikán egyház papja és az alsóház tagja lett. A háború alatt több ország számára kémkedett, úgy, hogy Angliából Amerikába kellett menekülnie. Onnan váltóhamisításért kiutasították és Angliában feygházra ítélték. A Kapp-rezsim összeomlása után különféle bűncselekményt követett el Bécsben, Prágában, Rómában és Newyorkban. Mindenütt ült egy ideig, de az ügyes szélhámós kiszabadult és legutóbb Kinában az angolellenes toborzás szer-

ENGROSS

legnagyobb szőrmeáruház az országban Clujon van.

A „Casa de Lipsca“ cluji lerakata valósággal szenzációs. A világ összes szőrméi pazar választékban vannak az áruházban kiállítva. A cég, melynek London, Páris, Wien, Leipzig, Krakau és New-Yorkban vannak fiókjai, a legjobb szőrmék valóságos halmazait állította ki a

Cal. Reg. Ferdinand 5. sz. alatt (Szabó J. palota)

emeleti helyiségeiben és a napokban megnyíló áruház szenzációja lesz a cluji kereskedelmi életnek.

Az egyházi törvényjavaslat lesz az őszi parlamenti ülészak első tárgya

(Bucuresti-Bukarest, szept. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány elhatározta, hogy a parlament megnyitása után elsőnek a kisebbségi egyházakra vonatkozó törvényjavaslatot fogja letárgyalatni. Az egyházi törvényjavaslat soronkívüli letárgyalása meglepetésszerűen hat, mert a kormány még nem adott alkalmat az összes kisebbségi egyházaknak, hogy a javaslatra vonatkozó megjegyzéseiket megtegyék.

vezője és Wu Pei-Fu tábornok politikai tanácsadója lett. A berlini törvényszék most megszüntette ellene az eljárást Hindenburg amnesztiarendelete alapján. A Kapp-kormányban Trebits lett volna a sajtófőnök.

— **Helyreigazítás.** Legutóbbi számunkban „Tedd uram, hogy több legyen a foka, mint az eszkimó“ című cikkünkbe két értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. Ugyanis 1910 óta az emberiség nem kilencszázkilencven millióval, hanem kettőszázkilencven millióval szaporodott és a nyugateurópai államok lakosainak száma nem kétmillió, hanem kétszázmillió sincs összesen.

* **Értesítjük özvegyeinket és árvaikat,** hogy az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Tanoncotthonban (Str. Paris 36. szám alatt) a nagyünnep alkalmából imaházat rendezünk be. Felszólítjuk 13 éven felüli árvaikat, hogy ezen napokon kötelességük tételét ezen templomban az istentiszteleten részt venni. Erdélyi Zsidó Árvagondozó cluji vezetősége.

* **Ügyvédi hír.** Dr. Eliasz Mór ügyvédi irodáját Sibuban Kis-piac 18. szám alatt megnyitotta.

— **Lángban áll egy regáti városka.** Bukarestből jelentik: Mizil városkából, mely Buzeu és Ploesti között terül el, riasztó hírek érkeznek. Tegnap egész nap a város lángban állott. Eddig mintegy harminc ház égett hamuvá. Ploestiből, Buzeből jöttek segítségére a tűzoltók, azonban eddig a rettenetes szélvihar miatt az oltási kísérletek eredménytelenek maradtak. A kormány tagjai közül egyedül Anghelescu miniszter van Bukarestben, aki a hírek vétele után azonnal kiszállt a helyszínre, hogy a hajlék nélkül maradt lakosság ellátásáról gondoskodjék. Ma reggel jelentik telefonon, hogy a tűz még mindig teljes egészében tombol. A továbbterjedést sikerült azonban megakadályozni. A megkezdett épületek eloltására semmi remény.

— **Letartóztatások a magyar szociáldemokrata párt gyűlésén.** Budapestről jelentik: A szociáldemokrata párt tegnap a régi ország-házba gyűlést hívott egybe, melyen a résztvevők a marsaillesi kongresszusról szóló jelentést hallgatták meg. A pártból kizárt Vági féle szociálista-csoport az ülést hangozsan megzavarta. A rendőrség erre Vágiakat eltávolította az ülésről és a rendezvények között tizennégyet letartóztatott.

* **Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Francó-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél.** Képviselet az ország minden helységében.

— **Rengeteg tanuló jelentkezett a középiskolák első osztályába.** Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszterhez érkezett jelentés

szert a középiskolák elsőosztályába annyi a jelentkező, hogy a jelenlegi körülmények között nem tudják valamennyit felvenni. A miniszter intézkedett, hogy párhuzamos osztályokat állítsanak fel.

* **Ön saját magának ellensége,** ha más pótkávé mint Beck-kávé vesz, mert csakis ez a jó kávépótló.

— **Ausztriában újból be akarják vezetni a halálbüntetést.** Bécsből jelentik: A keresztényszocialista párt jobbszárnyában mozgalom indult meg, hogy rábírák a keresztényszocialista párt nemzetgyűlési frakcióját a halálbüntetés visszaállításának indítványozására. A mozgalom előreláthatóan nem fog sikerre vezetni.

* **Orvosok székrekedésnél Purgot rendelnek.**

Dr. COSMUTZA szanatóriuma

Cluj-Kolozsvár, Fellegvár.

Klimatikus gyógyhely légzőszervi betegek számára. Diétás szanatórium cukorbeteg, vesabajosok, köszvényesek részére. Vizsgyógyintézet, elektromos kezelés. Naponta hétszer étkezés, állandó orvosi felügyelet. Napi ellátás 350 lej. Orthodox konyha.

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lel	25
Flohr-harisnya minden színben	lel	53
Muszlin harisnya divat színben	lel	69
Cérna-muszlin minden színben	lel	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lel	125

BLATT

FÖTÉR 13

Bizonyítványok és költőtarukban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

Csak két kategóriánál lesznek választások a kolozsvári iparkamaránál

A törvényszék elnöke megállapította a végleges jelöléseket

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kereskedelmi és iparkamarai választások jelölőlistáinak igazolását a kolozsvári törvényszék elnöke ma fejezte be. A kamara vezetőségének mai hivatalos közlése alapján, melyet alább közlünk, a szeptember 21-én megrendezésre kerülő választások úgy alakultak, hogy tényleges választások csupán a II., III., IV., VI., IX., X. és XII. kategóriáknál lesznek, míg a többi csoportoknál az igazgatótanácsi tagságok kinevezés útján, vagy egyedüli jelölések alapján lettek betöltve.

Az egyes kategóriák helyzete így alakult:
I. kategória: Kinevezett tagok: Petricás Emil, Jonescu Mihály. Megválasztott tagok: Biró Andor, Horosz Ignác, Berger Dezső.

II. Kinevezett tagok: Décei Lázár Aurél, Pascu Valér, Vlád Juon, Pop Petru. Még választ 1 tagot.

A kereskedelmi és iparkamara hivatalos közleménye a választások ügyében

A cluj-i Kereskedelmi és Iparkamara az alábbiakat hozza köztudomására:

A cluj-i törvényszéki elnök 1925. évi szeptember hó 14-én a cluj-i Kereskedelmi és Iparkamarának kézbesített határozata értelmében a kamarai igazgatótanács megválasztása szeptember 16-án, illetőleg 21-én eszközölendő. Ezen határozat értelmében a választás csak a II., III., IV., VI., IX., és XII. csoport kereteiben lesz.

A II. csoportban a következő lista lett elfogadva és hitelesítve:

1. lista Tuffli Richard,
2. " Léb Miksa,
3. " Dali M. János,
4. " Gyárfás Dezső, megválasztandó 1 tag a kamarai igazgató tanácsba.

A III. csoportban a következő lista lett elfogadva és hitelesítve:

1. lista a) Sever Pop,
b) Tischler Mór.
2. lista a) Keresztes István
b) Sebestyén Dávid.
3. lista a) Bernád Kelemen,
b) Reich Jenő, megválasztandó 3 tag a kamarai igazgatótanácsba.

A IV. csoportban a következő lista lett elfogadva és hitelesítve:

1. lista Schwartz Jakab,
2. " Fetenczi Gyula, megválasztandó 1 tag

Jugoszláviában ügynökök bujtogatnak fizetésképtelenségre. Ujvidékről jelentik: Az ujvidéki hitelező védegyelet, — amely a Vajdaság egyetlen ilyenfajta szervezete — egyidő óta megdöbbenéssel tapasztalja, hogy a fizetésképtelenségek újból megsokasodtak és különösen a becseji járásból érkezik sok fizetésképtelenségi bejelentés. Közben a hitelező védegyelet bizalmas uton arról értesült, hogy egy egyeztető iroda ügynökei elárastották a becseji járást és ott az anyagi nehézségekkel küzdő kereskedőket rábeszéltek, hogy jelentenek fizetésképtelenséget, amelynek egyeztetési munkáját — jutalék ellenében — az egyeztető iroda végzi. Kisebbszámúakat a legtöbb adós hajlandó fizetni és így az ügynökök akvizitációs munkája meglepő eredménnyel járt.

Oroszországban újra üzembe helyeznek ötszáz szünetelő gyárat. Moszkvából jelentik: Oroszország gazdasági megszilárdítása céljából a legfelsőbb gazdasági tanács elhatározta, hogy ötszáz üzemben kívül lévő gyárat újra munkába helyez és így kétszáz üzemvezető munkás megélhetését biztosítja. Ugyanakkor a tanács még azt is elhatározta, hogy a munkabéreket tizenhárom százalékkal emeli.

III. Kinevezve: Blaga Emil. Még választ 3 tagot.

IV. Kinevezve: dz. Komsa Jonel, Peculea Norius, Ilescu Viktor. Még választ 1 tagot.

V. Kinevezve: Somlea Mihály.

VI. Kinevezve: Beldeán Olivér, Boér Alexandru, Jilescu Juon. Még választ 2 tagot.

VII. Kinevezve: Laurentiu Juon. Megválasztva: dr. Farkas Mózes.

VIII. Kinevezve: Pop Anton. Megválasztva: dr. Gherman Laurian, Lázár Simon, Wertheimer Miksa.

IX. Választ 3 tagot.

X. Kinevezve: Moldován Antal. Még választ 2 tagot.

XI. Kinevezve: dr. Bornemisza Sebastian.

XII. Kinevezve: Potora Atanasziu, Pop Joachim. Még választ 1 tagot.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

A választás helyeit és annak eljárását a holnapi számunkban ismertetjük.

TÓZSDE

Szeptember 14-én

A lej: Zürichben 255 00, Párisban —, Buda-
pesten —, Bécsben —

Kolozsvár. Az erdélyi pénzpiacra a hivatalos
ünnep következtében szünetelt a devizaforgalom.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.30, Amsterdam
208.25, Newyork 518.25, London 2512.00, Páris
2430.00, Milánó 2156.00, Prága 1535.00, Buda-
pest 72.00, Belgrád 928.50, Bukarest 255.00—
255.00, Varsó 90.50, Bécs 73.05.

Bukarest: Ünnepe miatt zárva.

**Az Uj Kelet
egyetlen sora,
mely ujévi üdvözlését közli, Erec
Jisz'el földjének egy darabkáját
váltja vissza a zsidó nép számára.**

A tragikus körülmények között elhunyt

Friedmann Márton sirköavatása

f. hó 16-án d e 10 órakor lesz az
erth izr. temetőben, mely alkalomra
v lt jóbarátait, ismerőseit tisztelettel
meghívja a

Gyászoló család

Nagy

harisnya-hét

SÁNDOR TESTVÉREK-nél
Reg. Ferdinand (Wesselényi-u.) 13.

Mélyen leszállított árak!

1 pár kötött női harisnya, minden szín L.	30
1 " I-a " " " " " " " " " " " "	40
1 " kötött " " dupla talppal " " " " " " " "	45
1 " I-a " flohr harisnya " " " " " " " "	75
1 " női cerna flohr harisnya " " " " " " " "	85
1 " kötött férfi zokni " " " " " " " "	22
1 " I-a " " " " " " " " " " " "	32
1 " csinos v. s. y. k. ó. ás divat zokni " " " " " " " "	38

Gyermekharisnyák, szveterak, női- és férfi-
keztyük. — Rövidruk és férfi fehérneműek
rendkívül olcsó árban kerülnek eladásra.

Jumper-hárászok nagy választékban.

Legjobb. Legolcsóbb. Legszebb.

**Zsák
Ponyva**
Mindennemű célokra
legelőnyösebben beszerezhető
Albala Izsó
Timisoara
Piata Traian No 10

Ha márvány kivételül is, vas- vagy réz-
butort, zongorát

szar venni, ne
sajnálja az utat
Marosvásárhelyre
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelő,
asztalosok turnusokszolgálatát legolcsóbban itt szerezhetik be

Fondat
1890. **Librarie** Alapítva
1890.
Cluj (Kolozsvár) — Saját ház

Anton Rosenzweig
P. Mih. Vit. (v. Ss. Szechenyi-tér) 37-38.

Első romániai héber könyv és rituális cikkek nagykereskedése.
קנין רומניאנישע ספרים גראסדאנדלונג אונד מיליט פארבריקסניעדערלאנגע.
Legrégibb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás **CZINK, Cluj**

A Haggib köz

A kolozsvári
Vereséget sz
Ha

A bajnoki
kező mérkőzés
reményeket. A
tumok miatt
erejének megf
támadott több
Az első félidő
sejtette, de a
ben diktált
arányu győzel
csapatot. A c
gólképtelenség
kát végeztek
szabályok sem
tossá tenni.

A Haggibbo
és leghasznosab
Fahn elégitette
Doci nagy fizi
teljesítőképeség
körülmény, hog
Klein az első f
rugott lahdától
statizta szerep

A Viktoria
Szöcs, Molnár,
Doci és Chifor
kodott Moldován

CFR—KAC
pircs fehérek egy
nak, akik játéko
to itják maguk s
tot. Mezey a K
göllővői. Czincár
zolta, hogy egyi

KKASE—R
szív együttese a
iramával kifallas
patot és Kriesho
Károly góljaival
chinger érte el.

Hisos—KM
félidőben mutato
melt győztesei a

Sparta

football, vivó, pi
Kötött á

Cluj, Co

Vi

Zsombolya
(0:0). II. oszt. b

Temesvár.
I. oszt. bajn., b

I. oszt. bajnoki,
(3:0). II. oszt. b

Petrozsény
(0:1) Barátságos,

Arad. AAC
bíró Mánya. —

bajnoki, bíró Ma

Aranyosgy
Torda 3:2 (1:0)

Brassó. Ol
bajnoki, bíró Bu

melegpítés.

Bukarest.
sáros A TAC

Schneider (2), l
3:0 (0:0). Bajno

Nagyvárad
bajnoki, bíró

Kinigi II. (3) r
(1:0). I. oszt. b

góljait Schwarz

Szatmár.
2:1 (2:1) bajnok

Nagyszaloi
várad 6:1 (3:1).

SPORT

A Haggibbor eldöntetlenül mérkőzött a Victoriával

A kolozsvári bajnokság második fordulója. Vereséget szenvedtek a Hakoah és a VAC. Haggibbor—Victoria 0:0

A bajnoki küzdelem legizgalmasabbnak ígérkező mérkőzése nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A játék különböző gátló momentumok miatt nem mozgott a két csapat játékerejének megfelelő nivón.

A Haggibbor csapatában Pollák volt a legjobb és leghasznosabb. Rosenfeld, helyenként Braun és Fahn elégitettek ki. A csatársor kénytelen volt Doci nagy fizikai fölényét respektálni.

A Viktoria csapatában az Istvánffy fivérek, Szöcs, Molnár, Sütő, valamint bizonyos tekintetben Doci és Chifor voltak ki. Sok igyekezettel bíraskodott Moldován.

CFR—KAC 2:1 (0:1). A fiatal erőkből összeállított pircs fehérek egyenrangú ellenfelei voltak a vasutasoknak, akik játékosaiknak nagyobb rutinja révén bizto itják maguk számára az értékes két bajnoki pontot.

KKASE—RMS 5:2 (1:2). A kereskedők masszív együttese a második félidőben diktált hatalmas iramával kifalasztotta a már 2:1 vezető RMS csapatot és Krieshofer (2), Nagy Lajos (2) és Mann Károly góljaival győz. Az RMS két gólját Fiechinger érte el. Kétúton bíraskodott Jakobi Ernő.

Husos—KMTE 3:2 (0:1). A Husosok második félidőben mutatott szép játéku alapján megérdemelt győztese a mérkőzésnek. Bíró Adorján Ödön.

Sparta Sportáruház

football, vivó, ping-pang és cserkész felszerelések. Kötött árú nagy választékban. Kérjen árjegyzéket! Cluj, Calea Victoriei No 5.

Vidéki eredmények:

Zsombolya. Kadima Temesvár—ZsTK 1:0 (0:0). II. oszt. bajnoki, bíró Petcu.

Temesvár. TMTE—Z. SE Zsombolya 5:1 (3:0). I. oszt. bajn., bíró Jenser. Spárta—Rapid 2:2 (2:0). I. oszt. bajnoki, bíró Kardos, Fortuna—Patria 3:2 (3:0). II. oszt. bajnoki, bíró Simon.

Petrozsény. Unirea Temesvár—UCASP 2:1 (0:1) barátságos, bíró Ágoston.

Arad. AAC—Hakoah 9:0 (5:0) I. oszt. bajnoki, bíró Mánya. — AMTE—Olimpia 2:2 (1:1). I. oszt. bajnoki, bíró Markovics.

Aranyosgyéres. Sodronyipari SC—Törekvés Torda 3:2 (1:0), barátságos.

Brassó. Olimpia—Brasovia 5:1 (2:0). I. oszt. bajnoki, bíró Buzna. A Brasovia veresége hatalmas meglepetés.

Bukarest. TAC—Juventus 3:2 (2:0). Barátságos A TAC góljait tizenegyesből Kossuth és Schneider (2), lötték. Prahova—Sportul Studentesc 3:0 (0:0). Bajnoki.

Nagyvárad. NAC—CFR 7:0 (3:0). I. oszt. bajnoki, bíró Balogh. A gólokat Rónay (4) és Kinigli II. (3) rúgták. — Makkabea—Bihorul 2:0 (1:0). I. oszt. bajnoki, bíró Máthé. A Makkabea góljait Schwarz és Grünberger lötték.

Szatmár. Törekvés—Victoria (Nagykároly) 2:1 (2:1) bajnoki, bíró Vadász.

Nagyszalonta. NSCMT—Egyetértés Nagyvárad 6:1 (3:1). Bajnoki.

Külföldi eredmények:

Bécs. Amateur—Hakoah 6:1 (3:1). A Slavia ellen mutatott kitűnő formája után a három tartalékkal játszó Hakoah súlyos gólarányu veresége a nap legnagyobb meglepetése. A kupamérkőzés második félidejében Schwartz összeütközik Tandlerrel, akit hordágyon visznek el, de 10 perc múltán visszatér a játéktérre. A játék befejeztével páratlanul álló botrány történt. Az Amateure háttvédjének bátyja, Tandler rárohant a pályát elhagyó Schwartzra, földre teperte és súlyos ütlegekkel inzultálta. Schwartzot a mentők kórházba szállították brutális támadóját a rendőrség letartóztatta.

Vienna—Rudolfshügel 4:3. Admira—Veisse Elf 4:0.

Wacker—Kinizsi 6:2 (4:1). A román bajnokságot, ami az előrelátható volt, súlyos gólarányu a jönevű német proficsapatától. A játék első tizenöt percében egyenlő ellenfélként küzdenek, azután a Wacker fölénybe kerül és Haftl, Borovszky (2), Siklóssy és Marese révén könnyen éri el góljait, a Kinizsi részéről Matek és Samler szépítenek az eredményen.

Budapesti bajnoki eredmények. UTE—VAC 5:2 (1:1). A gólokat Priboj (2), Csontos, Török és Leitner UTE, a VAC-ét Engel (2) lötték. III. ker. TVE—NSC 0:0. 33 FC—Törekvés 2:0 (2:0). MTK—BEAC 7:1 (4:1). Vasas—ETC 3:3 (0:2). FTC—KAC 3:1 (2:1).

Mah-Jonggok. Megérkeztek az eredeti kínai. Emil Schuster céghez, Piata Unirei.

Hölgyeim! A legújabb bársony- és filc-kalapok, előrehatadt idény miatt, rendkívül leszállított árban kaphatók az "IDEAL" kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Gólya-áruházszalonn szemben). Átalakít és formál 48 óra alatt.

French Line. COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE. Luxusatazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből: New-York — Canada, Cuba — Mexiko, Venezuela - Haiti - Antillák, Marocco - Algir - Tunisz és más kikötőkbe.

IZRAEL JÓZSEF nagy szőrmeáruháza — Cluj, Calea Victoriei No 2. Bundák 9500 leitől, Sport-bundák 3500 eitől, Gyermekek-bundák 1150 leitől.

Raglanok

öltönyök,

gyerek-kosztümök

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruháza Cluj, Piata Unirii (Föter) 14

Halló Flgye em Halló Reck és Társa általános kereskedelmi irodája, ingatlanforgalmi ügynöksége. Állandóan szállítunk bármily minőségű és mennyiségű szenet, kokszt, faszenet, tüzfát.

אתרוגים אנצייגע

מיינע ג. קונדען פֿערשטאַנדיגע און דאס די ע אתרוגים בערייטט אנגעקאממען זינד וועלכע אונטער פֿערזאלונג שטעהען. ביטוואך, דאן-נערסטאג בענינט דער פֿערקויף דאס געבראכטע קוואנטום איזט נישט גראָס אז דאס עס אנגעצייגט איזט יע פֿרידער צו קו פֿען. E. ROSENZWEIG Cluj, Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u) 6.

Viszonteladók figyelmébe

Rasol Express

Német gyártmány! — A legökéletesebb borotválkozó szer

5 klg. vételnél klgja L. 20.— 25 " " " L. 18.— 50 " " " L. 16.—

Kapható: 1/4-1/2 és 1 klgos org. csomagban az raktár. Egész Románia részére kizárólagos lerakat.

STERN S. ENDRE festékkereskedő cégnél, — Oradea-Mare, Strada Nicolau Jorga No. 10.

ember 15, Buda, hivatalos, aforalom, Amsterdam, 12:00, Páris, 5:00, Buda, st 255-00, ra, i, Erec, abkáját, ámára, hunyt, on, ESZ az, loura, elette, salad, hét, K-nél, t-u.) 13., ak!, n L. 30, al " 40, al " 45, " 75, " 85, " 22, " 32, ni " 38, és férfi-eremények, adára, tékban, szebb., célokra, zerezhető, zszó, No 10, orát, és tekinis, m e, butortermék, zerezhetik de, Alapítva 1890. Sajtóház

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetésnek egy sorát 10 lejtől, vastagabb betűre 6 lejtől, legkisebb apróhirdetés 30 lejtől, álláskeresőknek 30% kedvezmény.
 Apróhirdetésnek díja előre fizetendő.

Kereskedelmi utazók
Berkovicsné vendéglője, Oradea-Mare,
 Str. Nicolai Jorga (Zöldfa-utca) 19.
 Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

52 éves, intelligens zsidó férfi, nősülés céljából szeretne megismerkedni némi hozománnyal bíró 45-50 éves, intelligens özvegy urasszonnyal. Értesítéseket „Házasság” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kérek.

45 éves, izr. elvált, önálló kereskedő nősülni óhajt. Keres 30-40 év közötti izr. hajadont esetleg özvegyet, kinek 100-150,000 lei hozománya van, leveleket „Ambiciós 45” jeligére kér a kiadóhivatalba 9364

Nyomdák!
 Prima bécsi **hengergoranyag** és pótanyag, kilója 160 lej.
 Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Elegánsan berendezett, külön bejárattal butorozott szoba Fötér közlésben uri embernek kiadó, kóser ellátással. Ugyanott ebéd és vacsora koszt külön kapható. Cím a kiadóban

100-150,000 lei biztosítékkal rendelkező puhát minden ágában járta; tisztviselő állást keres. Észves megkeresések „Perfekt könyvelő” jeligére a kiadóba 9871

Motorok. Diesel, szívógáz, benzín és nye solajut. Motorok minden nagyságban, használt, de gyárilag javított állapotban, szonnal szállíthatók. — Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara.

Nagy borpincészet, teljesen felszerelve, ingatlanul együtt, városi közúti vasút vágány mellett, olcsón eladó. Cím: Rudolf Mosse, Arad 9362

Egy vagy két szobakonyhás lakást keresek. Schächter Márton, mester, Árpád-utca 11.

Fiatal zsidó üvegessegéd keresetk lakás és ellátással. Ajánlatok Pollák Ferenchez, Sighetul-Marmatiere 9863

IV. polgárlista kislányom részére olyan uri családnál keresek teljes ellátást, ahol zongora és lehetőleg egy hasonlóko u kislány van. Cím a kiadóban

Felsőbb osztályos leány teljes (kóser) ellátásra felvétetik, zongorahasználattal. Cím a kiadóban 9865

Intelligens, jó megjelenésű izr. férfi, ki a gabona, valamint élelmiszer szállításokban teljesen járatos, bárhol raktárnoki vagy egyéb bizalmi állást keres. Meghívásokat e lap kiadóhivatalába „Kómosy” jelige alatt kérek

Kiadó új villa, 3 szoba és minden mellékkeliséggel, Cím a kiadóban

Széfer-Thóra eladó. Értekezni lehet Király Márton, Calea Traian 84 9870

Szept. 6-án Nagyvárad és Érmihályfalva között tartották a „Tórá” és „Tóra” Talajdonosa átvetheti Osiás Klugernél, Érmihályfalván

Egy különbejárattal butorozott szoba kiadó két izr. fiatalember részére teljes ellátással. Cím a kiadóban

Oradea-Mare piacán, forgalmas helyen, fűszer és csemegeüzlet, tejcsarnoknak is alkalmas, sürgősen átadó. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. „Biztos existencia” jelige alatt. 9848

Értesítés

Párisból
 megérkeztek a szezons legjobb divatárui. Bársonyok, tűzések, diszek, tollak és mindenféle kalapdiszítési kellékek.

ELYSEÉ
 áruház,
 Gal. R. Ferdinand 22.
 [Wesselényi-utca]

Naponta friss bivalyfej kapható, házhoz szállítva is. Sc. waitzné, Rudolf-ut 36.

Kiadó irodának is alkalmas 3 üzlethelyiség a Calea Regele Ferdinand 132 sz. házban. Értekezhetni ugyanezen utca 16 sz. alatt, dr. Jónás ügyvédi irodájában. 9358

Jó hírű aradi likörgyár eladó vagy tőkés társat keres. Ajánlatokat: „Munkás társ” jeligére, Rudolf Mosse, Arad kérünk.

Olcso és jó **harisnyát** csakis az **ELYSEÉ** áruházban vásárolhat. Calea Reg. Ferdinand (Wesselényi-utca)

Román német nevelő vagy nevelőnő keresetk vidékre, azonnalra, ki 13 éves kislányomat a IV. polgárlista előkészítené. Cím a kiadóban

Intelligens fiatalembert lakótársnak keresek. Lakásom a központban van. Cím a kiadóban

Értesítés. Értesítem a nagyérdemű válsárló közönséget, hogy **ארטן** **vágott liba** árusítását e hét **csü ürtöken** megkezdi m. Ole ó friss és előzren u áruval szolgálgatok. **Baumhaff, Reg. Ferd. (Wesselényi) 10.**

Kérjen mindenütt
Pierre
borotva-pengél.
 A legjobb fémkereték, a legkötelesebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Időt, pénzt
 takarít meg, ha nem főz be paradicsomot, hanem helyette

M. M.
paradicsomkonzervet

vásárol. Minden csemege- és fűszertüzletben kapható lesz. Kérjen ajánlatot **M. M. Konzervgyártól,** Timisoara. — Sürgőncim: EMEM. **Telefon: 20-32.** Lloyd 3962

Az őszi és téli divat
 szenzációs szép anyagjai
Londonból
 eredeti angol kabát- és kosztüm-kelmék,
Párisból

utcai ruhákra alkalmas bordourós és sima „Kasha” és „Thy-Baia” anyagok natur és az összes divat pastel színekben, gyapjú trikók kabáokra és jimperekre, estélyi ruhákra velour, chiffon, lamé, arany és színes selyem csipke volánok, selyem mouse in brochsek izléses választékban

megérkeztek!
 Butorszövetekben, paplanbrocatokban nagy választék.
Grünwald és Steiner
 női divatkülönlegességek áruháza,
 Cluj, Piața Unirii No 12. Telefon 961.

Kilakoltatásom miatt **STERNBERG**
 összes perzsaszőnyegeimet, egész új zongorámat um. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stingl stb. Részletre is. leszállított árban árusítom. Részletre is. Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 14.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Grozavescu előadások jegyei. A színház pénztára állandó ostrom alatt áll, mindenki meg akarja nézni a Grozavescu-estéket és siet biztosítani helyét valamelyik előadásra. A pénztár egyelőre csak két előadásra árusítja a jegyeket, szombatra, Rigolotto kerül színre (a zsidóünnepre való tekintettel, általános bérletezésekben) a hétfőre, a C. rmenre. Az előadásokat Jean Bobescu fogja dirigálni, ami külön attrakció lesz. Elővételi díj nincs s így az előre váltott jegyek is ugyanannyira kerülnek, mint az előadás napján. Mindenki váltsa meg előre jegyét, mert a nagy Grozavescu-lázból ítélve, az előadás napján legföllebb az utolsó sorokban lesz már hely.

Magyar Színház heti műsora
 Kedd: Dolly (Napibérlet 10 sz. B, sorozat 21)
 Szerda: Dolly (Operettjudoóság, bérletezésekben, sorozat 22)
 Csütörtök: Dolly (Bérletszűnet, sorozat 23)
 Péntek: Dolly (Bérletszűnet, sorozat 24)
 Szombat d. u. iél 4-kor: Csókoljoo meg! (Poor Li i fellépésével. Olcsó helyárakkal, sorozat 25)

Heti műsor a Szinkör-mozgóban
 Csak délutáni előadások, 3 és 5 órai kezdettel.
 Kedd, szerda, szept. 15 és 16 án: „Flirt (nagysága”. Az aranyos, ötökké vig kis Viola Danaval a főszerepben és egyéb bohózat.
 Csütörtök, péntek, szept. 17 és 18-án: „Bohém házasság”. Egy film, amely mindenkit érdekel és mindenkit gyönyörködtet. Azonkívül több amerikai burlett.

Vasárnap délelőtt, szept. 20 án: Gyermekek és ifjúsági előadás sok neveltető vigjátékkal, tanulás-gos képpel Műsoron a „Kis B by”.
 Hétköznapokon d. u. két előadás 3 és 5 (rai kezdettel. Az igazgatóság a beüvetkezett iskolai szezonra való tekintettel **tanulók és gyermekek** részére beiktatott: 5 (II. hely) és 10 (I. hely) lejes jegyeket.

Mozgók műsora.
Select-mozgó. Kedd, szerda és csütörtök, szeptember 15, 16 és 17. A Notre Damei toronyör. Amerikai filmalkítás, 12 felv. Filmre alkalmazza a Victor Hugó világhírű regénye után. Főszerepben Lon Chaney.
Urbania-mozgó. Kedd és szerda, szeptember 15 és 16. **Lángok és vadak** közt. Kolosszális cirkusz szerzés 6 felv. Főszerepben Gussy Talbot.
 Csütörtök, szept. 17. **Pietro a kaloz.** 8 felv. Főszerepben Paul Richter, Rudolf Kl in Rogan.
Apollo-mozgó. Kedd, szeptember 15. Marco a vadállatok között, Kalendor és bünygi film 6 felvonásban. Főszerepben Marco.
 Szerda és csütörtök, szept. 16 és 17. **Az élő allaszt.** Bünygi dráma 6 felvonásban. Főszerepben a világ legjobb művészei.

Figyelmeztetés. Az előadások az összes mozgószínházakban d. u. 3 órakor kezdődnek.

Timișiana
 Banca de credit și economii S. A.
 Secția Deviselor — **Timișoara.**

Megérkeztek
 „BUICK” és „CITROEN”
gépkocsik
 a **I. N. JILESCU**
 automobil rektárab, Cluj, Str. R. Maria 16.

Kilakoltatásom miatt **STERNBERG**
 összes perzsaszőnyegeimet, egész új zongorámat um. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stingl stb. Részletre is. leszállított árban árusítom. Részletre is. Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 14.

Szerkesztőség
 hivatal és nyomda
 Cluj-Kolozsvár, St. Péter (Brassai-utca)
 Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — No. N. Sz. —
 Kéziratok kizárólag szerkesztőséghez kerüljenek. Kéziratokunk vissza nem küldők.

1925 szeptember
Az erdélyi zsidó

Az erdélyi zsidótól a törekvéstől, a lehető legszorosabb — röviddel az elkezdeményező lépésig az egész ország szervezet létesítése és történet, amely eredményre nem fogjuk — nem az Hozzátehetem: ne jából. Egyfelől a másfelől pedig eláthidalása kölcsönös séget igényel, ez az amelyek ennek az szervezetnek a létét késleltették.

Senki nálamná azokat az értékes Uniunea Evreilor nak általában és a ért sérelmek orvos tölelhetőség, tett.

Világos előtem től kezdve és az i ban meggyőztek szükségesség, hogy szervezetben egyes Joggal merülhe oka mégis, hogy a Sz. ezt az egységet nem valósította?

Es a kérdés an a napokban kísérle rünk az Uniunea o sával és tudott dol tagból álló összejő laltam állást, hogy ebben a formában

Itt az ideje, h beszéljünk és a z s juk tájékoztatlanul eddig e kérdés m dályozták. Szüksé az Uniunea ügye szőnyegre nálunk méltó sem a Zs. reilor Románi tisz az összes románia gondolatához, am kompromittálni t zsidóságban tago fokozásával és ig jünk szembe elött sának beláthatatl

Megmondom N. Sz. vezetősége ma sem félbes az Uniunea veze hidalás, mert, mi nem csekélységek a közeledés szük voltát. És ezért gunk egyezni — eközben? Nehány lán nagyon is tá sodszor vizt bel körben mondják sítását és terem ha nem hátbatá amelyeknek célj gyözés és nem

Hajánál fogv tuális bajait, küzdő zsidóság mindezt csak eg szük körben seb fiókot, mert mi